

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان:

پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) که
کمالاتش از اول به جبر است چه
امتیازی دارد؟!!

سخنران:

دکتر وحید باقر پورکاشانی

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَشْكُرَهُ إِلَّا لِيَوْمِ نَدْعَاهُ

سورهی مبارکه‌ی نساء آیه‌ی ۱۱۳ می‌خوانیم « وَ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَ عَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَ كَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا » می‌گه ما نازل کردیم ای پیامبر بر تو چه؟ کتاب و حکمت. کتاب خدا که کاتالوگ خدمت خلقت يك انسان هست را ما اعطا کردیم به نبی اکرم « إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ » به صورت دفعه‌تاً در شب قدر به وجود و بطن و کتم نبی اکرم اعطا کردیم و حکمت به ایشان دادیم و عَلَّمَكَ و بیاموخت « مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ » آنچه که نمی‌دانستیم. یعنی این‌جور نبوده که نبی اکرم بخواهد با خواندن و نوشتن این‌ها را به دست بیاورد نه این علم پیامبر اعطایی بوده، حکمتش اعطایی بوده، همه از ناحیه‌ی خداوند هست علم نافع، علم سره، علمی هست که قاطی با مسائل باطل نیست حق و باطل مخلوط نیست مشتى از معلومات حق و باطل نیست، مشتى اطلاعات که سره و ناسره با هم مخلوط باشد نیست، علم ناب هست خب « وَ كَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا » بود فضل و رحمت خدا بر تو بزرگ. آن‌قدر مورد رحمت خداوند بودی فضل خداوند بودی که خداوند به تو کتاب داد، خداوند تو را نبی قرار داد، خداوند تو را به عنوان اسوه و الگو قرار داد، خداوند تو را الگوی حکمت قرار داد. خب حالا يك سوال این‌جا در حاشیه مطرح می‌شه که خب این که همه اعطا شده اگه این‌ها به ما هم اعطا می‌شد مثلاً « وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ » اگر خطاب ما بود الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ اگر به ما داده می‌شد خب ما هم مثل پیامبر بودیم! این که امتحان که نشده که بهشون دادن. از اول چنین بوده. بله.

یعنی نبی اکرم از اول این امتیازات به ایشان داده شد به عنوان اشرف مخلوقات! فرمودند: «أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ نُورِي» اولین مخلوقی که خداوند خلق کرد در این نظام آفرینش نور من بود! خب این نبی از اول به عنوان اشرف مخلوقات در نظر گرفته شده است این جا سوال می شه خب اگر از اول ما هم اشرف مخلوقات بودیم و این امتیازات به ما داده می شد خب ما هم بالاخره یکی بودیم مثل پیامبر اکرم.

خدا به جبر انتخاب کرده، بله به جبر انتخاب کرده! اما این جبری هست که پشت این مبتنی هست به علم لایتناهی پروردگار. حالا این را من يك مقدمه عرض کنم که سوال زیاد می پرسند، این ها حل بشه.

ببینید خداوند متعال علم بلا معلوم داشته؛ یعنی قبل از این که معلوم و مخلوقی را خلق کند خداوند عالم به او بوده! موجودات مختار را که می خواست خلق کند می دانسته چه خلق می کنه! قبل از این که خلق کنه.

و می دانسته این موجود مختار، حسن اراده می ورزد یا سو اراده، حسن اختیار می ورزد یا سو اختیار. می دانسته که چی کار می کنه، خودش راه خودش را در جهت مثبت قرار می ده یا در جهت منفی قرار می ده خداوند این ها را می دانسته. و این که خدا می دانسته دلیل بر این نیست که حالا خدا قبل از این که شمر را خلق بکند می دانسته که شمر امام حسین را می کشد چون خدا می دانسته باید شمر این جنایت را انجام بده! نه.

خداوند می دانسته که شمر این موجود مختار چه اراده می کند و چه اختیار می کند این را می دانسته.

پس علم خدا علت نمی شه که شمر بخواد جنایت بکنه علم کاشفیت داره آن چیزی که به عنوان علت هست خود شمر هست. خودش که موجود مختار هست. مختار هم یعنی می تواند انجام کار، ترك کار، در ارتباط با اون معنا داره

«لَهُوَ يَفْعَل لَّهُوَ لَا يَفْعَل» حالا خودش با نفسانیت خودش با اختیار و اراده می خود، آمده این جنایت را انجام داده.

منتها خداوند می دانسته.

حالا خداوند قبل از این که موجودات را بخواهد ایجاد کنه؛ یعنی قبل این که بخواد تحقق پیدا کنه این موجودات، حتی اولین مخلوق می دانسته اگر این انسان ها در شرایط یکسانی باشند کدوم بهتر عمل می کنن! کدام بهتر با اراده و اختیار خودشان عمل می کنن! خداوند این را می دانسته از اول اونی که می دانسته که با اراده و اختیار خودش بهتر عمل می کنه از اول همان را به عنوان اشرف مخلوقات انتخاب کرد.

لذا در زیارت حضرت زهرا می گیم که؛ به حضرت این طوری می گیم؛ ای حقیقتی که قبل از این که خلق بشوی تو امتحان شدی! یعنی چه؟! قبل از این که خلق بشی تو امتحان شدی!؟

یعنی بنا بر علم بلا معلوم پروردگار می دانسته که به چه نحو خواهد بود.

پس از همان اول این حقیقت را به عنوان اشرف مخلوقات، اولین مخلوقات، اعطای علم، اعطای کمالات، اعطای فضائل در ارتباط با نبی اکرم قرار داد. قبل از این که ملائکه را خلق کند.

در روایات فرمودند که نبی اکرم نور پیامبر و اهل بیت ایشان را خلق کرد.

مرحوم علامه‌ی مجلسی در روایات آورده‌اند در حِیَاةُ الْقُلُوبِ هم روایتش رو آوردند که ملائکه می آمدند می دیدند که انوار ائمه معصومین دارند

عبادت خدا را می کنند به اقتضای آن نوریت خودشان!

عبادت و تسبیح و تمجید و تحلیل پروردگار از این‌ها می آموختند. يك چنین شخصیت‌هایی.

خب پس این که «وَ كَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا» این فضل و رحمت خدا بر تو بزرگه، این طوری است که به یکی فضل و رحمت خداوند کم باشد به یکی زیاد باشد به یکی متوسط باشد چه جوری است این‌ها؟!!

خداوند می دانسته که از اول در شرایط یکسان نبی اکرم و اهل بیت ایشان علیه السلام بهتر از همه، با اراده و اختیار خودشان عمل می کنند لذا به جبر از اول «وَ كَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا»

آن رحمت و آن شرافت و آن موجودیت و در ارتباط با نبی اکرم و اهل بیت ایشان قرار داد.